

Format voor het indienen van voorstellen voor ketenbrede afspraken ter verlaging van het zout-, (verzadigd) vet- en suikergehalte van voedingsmiddelen

Ter beoordeling door de Wetenschappelijke Advies Commissie Productverbetering

Voorstel Ketenafpraak normering suikers in Zuiveltoetjes en Zuiveldranken

Productgroep:	Zuivel (excl. kaas)
Voedingsstof*:	Suiker
Periode waarvoor de afspraak geldt:	1 januari 2015-31 december 2017
Indieners:	FNLI, CBL, NZO, FrieslandCampina, Arla Foods
Datum van indienen:	11 december 2014
Betrokken partijen:	FNLI, CBL, NZO en hun lidbedrijven.

*Doorhalen wat niet van toepassing is

1. DE DOELSTELLING VAN DE PRODUCTSAMENSTELLING

1.1 Van welke producten binnen de productgroep wordt het natrium-, (verzadigd) vet- of suikergehalte gereduceerd?

Toelichting: Geef een lijst van (eind)producten waarvan het gehalte wordt gereduceerd (evt. als bijlage). Onderbouw deze keuze.

Het gaat om de productcategorieën:

- Yoghurt en kwark;
- Vla (basis);
- Vla – Specialties;
- Pudding en Mousse;
- Zuiveldranken.

Excl. de naturel producten zoals melk, karnemelk, volle en magere yoghurt als zodanig, idem kwarkvarianten. De categorieën zijn zo ingedeeld dat producten binnen een subcategorie vergelijkbaar zijn in samenstelling/suikergehalte.

1.2 Hoe is de samenstelling van de producten nu?

Toelichting: Wat is op dit moment het gemiddelde natrium-, (verzadigd) vet of suikergehalte van deze productgroep, en wat is de spreiding? Maak eventueel onderscheid naar subgroepen binnen deze categorie. Vermeld op welke manier de huidige samenstelling is vastgesteld (is deze berekend of geanalyseerd met laboratorium bepalingen?). Geef inzicht in de berekening en gebruikte bronnen. Indien gewenst, kunt u gegevens over de samenstelling van producten bij het RIVM opvragen.

Zie hiervoor de bijlage met het overzicht aan gehalten toegevoegd suiker in de hierboven genoemde productcategorieën.

1.3 In welke mate wordt het gemiddeld natrium-, (verzadigd) vet- of suikergehalte in de (eind)producten gereduceerd?

Toelichting: Vermeld het percentage reductie in gemiddeld natrium-, (verzadigd) vet- en/of suikergehalte van de totale productgroep. Geef een onderbouwing.

Het is de bedoeling om voor de verschillende categorieën maxima vast te stellen voor de hoeveelheid suiker die mag zijn toegevoegd. Hieronder volgen kort per categorie de voorgestelde maxima in grammen, en tevens wordt aangegeven wat de betekenis is van deze maxima in het zuivelschap voor de betreffende categorieën.

- Vla (basis): Maximaal 6,3 gram toegevoegde suikers per 100 gram product. Dit betekent dat minimaal 38% van de producten in deze categorie moet worden aangepast.
- Vla – overig/Specialities: Maximaal 9,4 gram toegevoegde suikers per 100 gram product. Dit betekent dat minimaal 31% van de producten in deze categorie moet worden aangepast.

- Toetjes/Pudding/Mousse. Deze categorie is enorm divers van aard, ook wat de suikergehaltes betreft. Deze categorie wordt het komende jaar nader bekeken en moet wellicht nader worden onderverdeeld.
- Yoghurt en kwark: Maximaal 11,6 gram toegevoegde suiker per 100 gram product. Dit betekent dat 15% van de producten in deze categorie moet worden aangepast.
- Zuiveldranken: Maximaal 8,0 gram toegevoegde suikers per 100 gram product. Dit betekent dat 40% van de producten in deze categorie moet worden aangepast. Gedurende de looptijd van het traject wordt getest of eventuele verdere stappen mogelijk zijn. De te bereiken maxima zullen ertoe leiden dat de categorie gemiddeld 5% minder toegevoegde suikers zal bevatten aan het einde van het traject.

1.4 Zijn er in het verleden (afgelopen 5-10 jaar) aanpassingen gedaan in de samenstelling van deze productgroep?

Toelichting: Van welke producten binnen de productgroep is de samenstelling veranderd? Op welke manier is dat gedaan? Hoe groot waren de veranderingen (in percentages)? Welke belemmeringen is men hierbij tegengekomen? Indien gewenst, kunt u informatie over de verandering in samenstelling van producten bij het RIVM opvragen.

In de categorieën kwark/yoghurt en zuiveldrinks zijn diverse varianten ontwikkeld zonder toegevoegd suiker. Over het effect op de totale categorie zijn geen cijfers voorhanden. .

1.5 Hoe verhoudt de doelstelling van de door u ingediende afspraak zich tot de ambities van het Akkoord? (niet verplicht om in te vullen)

Toelichting: Hieronder heeft u de mogelijkheid om aan te geven hoe u denkt dat dit voorstel bijdraagt aan de ambitie van het Akkoord, dat wil zeggen maximaal 6 gram zout per dag, maximaal 10% verzadigd vet en reductie van suiker. Indien u dit niet weet, mag u deze vraag overslaan.

De doelstelling van deze afspraak zal leiden tot gemiddeld lagere inname van suikers (kcalorieën) via zuivel.

1.6 Welk aandeel heeft de product in de markt (nu en evt in toekomst)?

Toelichting: Geef, indien bekend, voor de te herformuleren producten aan of het product veel/weinig wordt verkocht ten opzichte van de verkopen in de totale productcategorie (in percentages).

De deelnemende partijen dekken 80% van de totale Nederlandse markt van de benoemde categorieën

1.7 Welke bijdrage heeft de productgroep aan de totale inname van zout (natrium), (verzadigd) vet of suiker door de consument?

Toelichting: Hoeveel draagt de productgroep nu bij aan de inname (uitgedrukt in gram en in percentages)? Hoe zal de bijdrage van de productgroep zich in de loop van de tijd ontwikkelen? Verwacht u dat dit gelijk blijft of verwacht u een eventuele toename of afname met en zonder product verbeterende afspraken? Geef een onderbouwing.

De totale productgroep zuivelproducten draagt voor 17% bij aan de inname van van suikers in de voeding bij jongens van 7-18 jaar, voor 19% bij meisjes van 7-18 jaar, voor 17% bij

mannen van 19-69 jaar en voor 18% bij vrouwen van 19-69 jaar. Bron: Sluik D., Engelen A., en Feskens E.J.M., Suikerconsumptie in Nederland, Resultaten uit de Nederlandse Voedselconsumptiepeiling 2007-2010, Wageningen, december 2013.

De totale productgroep zuivelproducten draagt voor 12% bij aan de inname van toegevoegde suikers in de voeding bij jongens van 7-18 jaar, voor 12% bij meisjes van 7-18 jaar, voor 11% bij mannen van 19-69 jaar en voor 12% bij vrouwen van 19-69 jaar. Bron: Sluik D., Lee, L. van en Feskens E.J.M., Consumptie van toegevoegde suikers in Nederland, Resultaten uit de Nederlandse Voedselconsumptiepeiling 2007-2010, Wageningen, 2014.

In grammen is de totale inname van suikers gemiddeld 122 gram per dag (alle leeftijdsgroepen mannen en vrouwen tussen de 7-69 jaar) en van toegevoegde suikers gemiddeld 71 gram per dag. Bron: Sluik D., Lee, L. van en Feskens E.J.M., Consumptie van toegevoegde suikers in Nederland, Resultaten uit de Nederlandse Voedselconsumptiepeiling 2007-2010, Wageningen, 2014.

De verwachting is dat met de ketenafpraak de inname van suikers (kcalorieën) via de benoemde zuivelcategorieën zal dalen.

1.8 Welke technieken worden toegepast om de gewenste reductie te bewerkstelligen?

Toelichting: Worden ingrediënten weggelaten of vervangen? Welke (technologische) aspecten beperken verdere verlaging? Geef hierbij een onderbouwing.

Het is aan de fabrikant of merkhouder te bepalen of de verminderde hoeveelheid suiker wordt vervangen of niet, onder – uiteraard – de voorwaarde dat aan de wettelijke vereisten wordt voldaan.

1.9 Welke veranderingen verwacht u in de consumptie van de productgroep door de productaanpassing?

Toelichting: Verwacht u dat door de productaanpassing het product minder of meer geconsumeerd wordt? Wordt het product juist aantrekkelijker of minder aantrekkelijk voor de consument? Dit kan bijvoorbeeld door verandering in smaak, textuur of houdbaarheid. Geef een onderbouwing.

Wij verwachten niet dat deze afspraken voor productaanpassingen zullen leiden tot veranderingen in consumptie maar dat de consumptie van deze zuivelproducten ongeveer gelijk zal blijven.

Doel van de afspraken is dat de hele zuivelcategorie gaat bewegen naar verlaagde suikergehaltes. Wanneer dat leidt tot algeheel minder zoete smaken worden consumenten bijna vanzelf “gedwongen” tot het aanpassen van smaakvoorkeuren en zal de voorkeur voor zeer zoete zuivelproducten verlagen.

2 STAPPENPLAN

2.1 Beschrijf de activiteiten

Toelichting: Welke activiteiten vinden plaats op de korte en lange termijn om de gewenste reductie te bewerkstelligen? Laat daarin zien hoe de partijen bij het voorstel zijn betrokken. De werkwijze is dat huismerkeigenaren het gekozen maximum voor suikers als inkoopspecificatie zullen aanhouden, en merkfabrikanten dit maximum als productspecificatie aanhouden.

Individuele bedrijven zijn verder vrij om voor zichzelf lagere maxima te hanteren.

2.2 Op welke termijn worden de doelstellingen of tussentijdse doelstellingen gerealiseerd?

Toelichting: Indien het plan niet reikt tot 2020, hoe ziet het aanvullend plan eruit?

Bij het bepalen van de aangehouden termijn, is rekening gehouden met een aantal zaken:

- Meerjarencontracten van retailers met PL fabrikanten.
- Hoge aantal producten in de totale zuivelcategorie dat aangepast dient te worden.
- Complexiteit van de techniek om suiker te verlagen zonder negatief effect op de smaakwaardering door de consument.

Gelet hierop geven we de fabrikanten de vrijheid om zelf een plan van aanpak te bepalen (volgorde, eventuele tussenstappen in suikerverlaging, termijn).

Het plan reikt niet tot 2020. Wel is het de bedoeling om al in een vroeg stadium te bekijken of er na de einddatum verdere stappen kunnen worden gezet.

2.3 Beschrijf de manier waarop de afspraken worden geborgd (eventuele sancties)

Toelichting: Welke activiteiten vinden plaats op de korte en lange termijn?

Voor borging zie 2.1.

Vanuit de deelnemende partijen is het niet mogelijk sancties op te leggen als een bedrijf zich niet houdt aan de afspraken. We hebben geen redenen om aan te nemen dat de betrokken bedrijven hun afspraken niet zullen nakomen.

3 MONITORING

3.1 Hoe worden de reducties in natrium-, (verzadigd) vet of suikergehalte gemonitord?

Toelichting: Welke monitoringsactiviteiten vinden plaats op de korte en lange termijn?
Monitoring na 2 jaar en effectmeting na 3 jaar d.m.v. navragen gehalten (toegevoegd) suiker bij de fabrikanten.

3.2 Hoe worden de processen/afspraken gemonitord?

Toelichting: Welke monitoringsactiviteiten vinden plaats op de korte en lange termijn?
Zie onder 3.1.

De FNLI zal bovendien in 2016 (zoals ook uitgevoerd in 2014) een oproep doen aan haar leden om gegevens aan te leveren voor de NEVO. Deze gegevens kunnen vervolgens input leveren voor de herformuleringsmonitor zoals deze door het RIVM is ontwikkeld.

Bijlage 1: Aanvullende schriftelijke vraag WAC voorafgaand aan bespreking ter vergadering van de WAC

Vraag WAC 17-12-2014:

Jullie zeggen dat je gaat werken met een maximale niveaus om een gemiddelde reductie van 5% te verkrijgen.

Hebben jullie dan eerst het huidige gemiddelde niveau met 5% laten dalen en dan gekeken welke maxima daar dan bij hoort? of met andere woorden het maximum vastgesteld op basis van de 5% reductie?

Antwoord indieners 05-01-2015:

Als eerste hebben we per subcategorie gekeken wat het huidige gemiddelde is, en wat de uiterste waarden zijn (de laagste en de hoogste). Vervolgens is als doel gesteld om het gemiddelde 5% te laten dalen en welk maximum daar dan bij zou horen. Tevens is gekeken voor welk aandeel producten er vervolgens wijzigingen zouden moeten worden doorgevoerd. Belangrijke overwegingen die aan de keuze ten grondslag liggen waren:

- De kennis over de technische complexiteit om een goed en lekker product te maken met minder suiker (en daarmee consumenten niet te laten switchen naar totaal andere productcategorieën).
- De grote verschillen in suikergehalte tussen de producten hiermee beperkt worden. Daarmee wordt het ook mogelijk voor producenten om stappen tot verdere reductie te zetten die momenteel al minder suiker bevatten dan de nieuwe norm (de afspraak verruimt de mogelijkheden voor deze producenten).

Bijlage 2: Werkwijze reductie

Het doel van deze categoriebrede afspraken is om het suikergehalte van zuivelproducten (exclusief kaas) te verlagen. De zuivelproducten die dit betreft bevatten natuurlijke melksuiker (lactose) en toegevoegd suiker. De afspraken die zijn gemaakt binnen de zuivelsector bestaan uit een maximale hoeveelheid toegevoegd suiker die producten eind 2017 mogen bevatten.

Om het criterium voor toegevoegd suiker te bepalen is een overzicht gemaakt van de toegevoegde suikergehaltes van zuivelproducten bij een groot aantal leveranciers die gezamenlijk globaal 80% van de markt bepalen. Op basis van deze overzichten is de totale categorie in een aantal subcategorieën verdeeld (yoghurt/kwark, basisvla, vla overig, pudding/mousse en drinks). Deze categorieën zijn zo ingedeeld dat producten binnen een subcategorie vergelijkbaar zijn qua samenstelling/suikergehalte.

Vervolgens is per subcategorie bepaald wat de maximale hoeveelheid toegevoegd suiker moet zijn. Dit maximum is zo gekozen dat na aanpassing van de producten, het totale marktgemiddelde toegevoegd suiker met 5% daalt. De termijn dat alle producten aan het criterium moeten voldoen is gesteld op 3 jaar.

In onderstaande grafieken wordt per categorie aangegeven wat de reductie concreet zal betekenen.

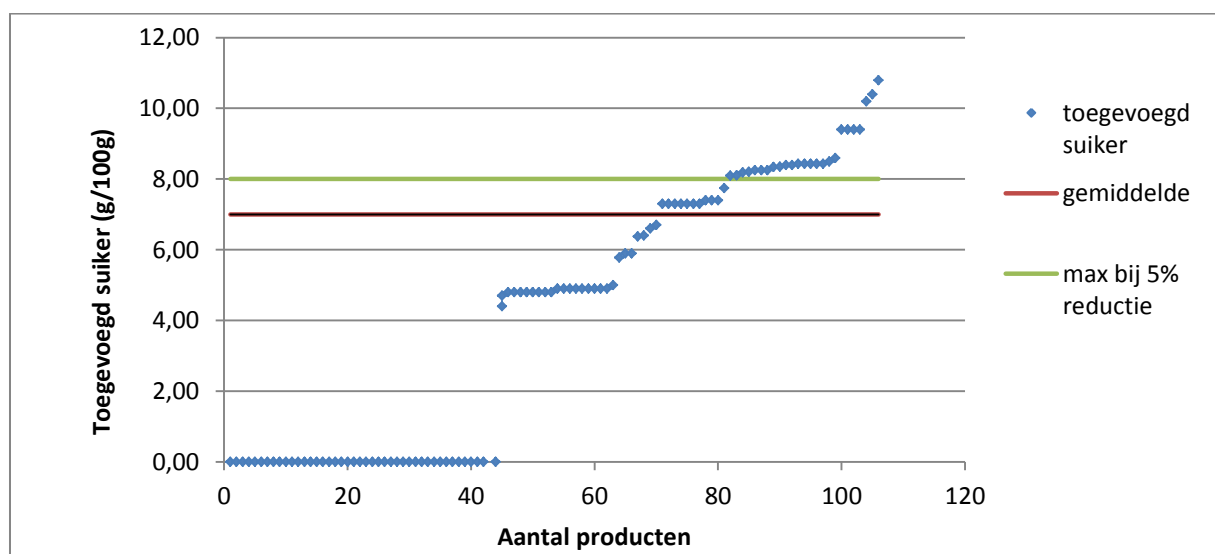
Totaaldocument zuiveldrinks met smaak

Achtergrond

Bij deze productgroep wordt gefocussed op reductie van toegevoegd suiker.

De meting van de hoeveelheid toegevoegd suiker (g per 100 g) is gedaan onder 63 producten in de productgroep zuiveldrinks met smaak.

Huidige situatie

Huidige situatie toegevoegd suiker per 100 g

Huidig gemiddelde: 7,0

Huidig maximum: 10,8

Reductie 5% tov huidige gemiddelde

Nieuw gemiddelde bij reductie 5%: 6,7

Nieuw maximum: 8,0

Voorstel reductie

Alle producten met een toegevoegd suikergehalte boven 8 g gaan in drie jaar naar een maximum van 8 g toegevoegd suiker per 100 g product. Van de 63 producten zullen 25 producten (=40%) in suiker moeten verlagen. Het product dat het hoogste suikergehalte bevat, daalt 26% in toegevoegd suiker.

Binnen deze subcategorie bestaat een groot aantal producten zonder toegevoegd suiker (44 producten). Deze producten zijn niet meegenomen in de berekeningen, maar worden wel genoemd, omdat hiermee zichtbaar wordt dat de consument een keuze heeft voor de variant met nauwelijks suiker.

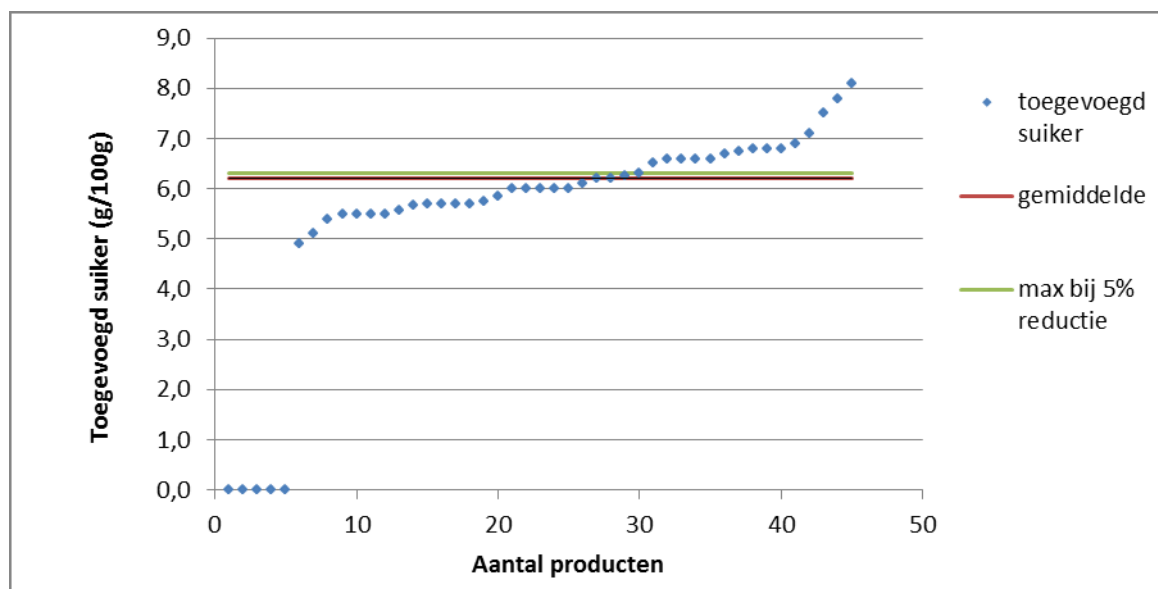
Totaaldocument basisvla

Achtergrond

Bij deze productgroep wordt gefocussed op reductie van toegevoegd suiker.

De meting van de hoeveelheid toegevoegd suiker (g per 100 g) is gedaan onder 40 producten in de categorie basisvla.

Huidige situatie

Huidige situatie toegevoegd suiker per 100 g

Huidig gemiddelde: 6,2

Huidig maximum: 8,1

Reductie 5% tov huidige gemiddelde

Nieuw gemiddelde bij reductie 5%: 5,9

Nieuw maximum: 6,3

Voorstel reductie

Alle producten met een toegevoegd suikergehalte boven 6,3 g gaan in drie jaar naar een maximum van 6,3 g toegevoegd suiker per 100 g product. Van de 40 producten zal 37,5% (15 producten) in suiker moeten verlagen. Het product dat het hoogste suikergehalte bevat, daalt 22% in toegevoegd suiker.

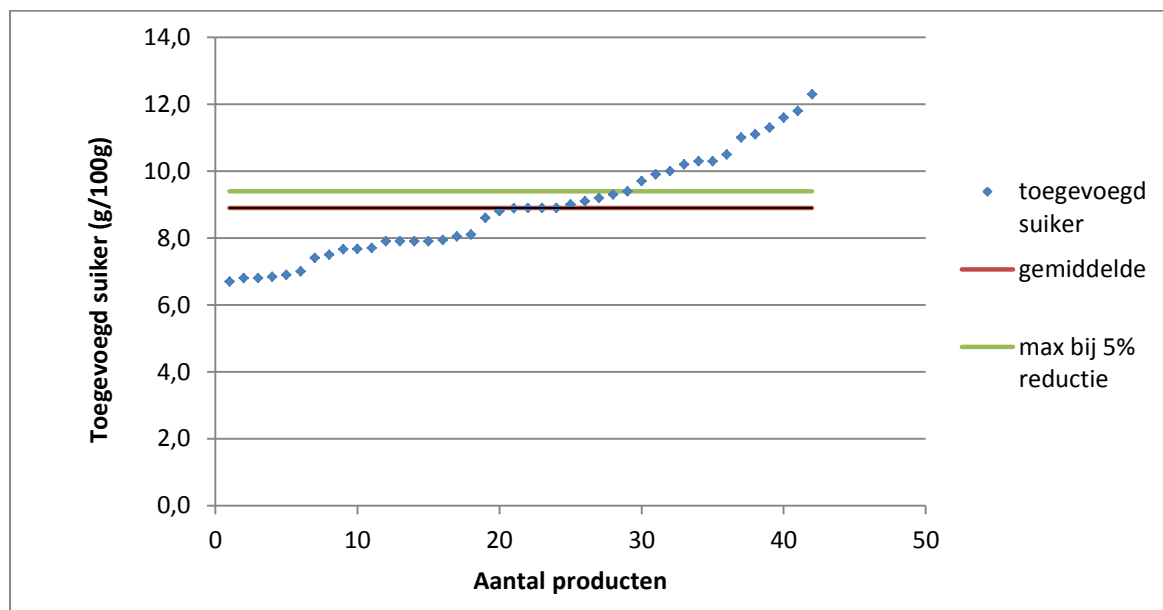
Binnen deze subcategorie bestaan ook producten zonder toegevoegd suiker (5 producten). Deze producten zijn niet meegenomen in de berekeningen, maar worden wel genoemd, omdat hiermee zichtbaar wordt dat de consument een keuze heeft voor de variant met nauwelijks suiker.

Totaaldocument vla overig

Achtergrond

Bij deze productgroep wordt gefocussed op reductie van toegevoegd suiker. De meting van de hoeveelheid toegevoegd suiker (g per 100 g) is gedaan onder 42 producten in de categorie vla overig.

Huidige situatie

Huidige situatie toegevoegd suiker per 100 g

Huidig gemiddelde: 8,9

Huidig maximum: 12,3

Reductie 5% tov huidige gemiddelde

Nieuw gemiddelde bij reductie 5%: 8,5

Nieuw maximum: 9,4

Reductievoorstel

Alle producten met een toegevoegd suikergehalte boven 9,4 g gaan in drie jaar naar een maximum van 9,4 g toegevoegd suiker per 100 g product. Van de 42 producten zal 31% (13 producten) in suiker moeten verlagen. Het product dat het hoogste suikergehalte bevat, daalt 24% in toegevoegd suiker.

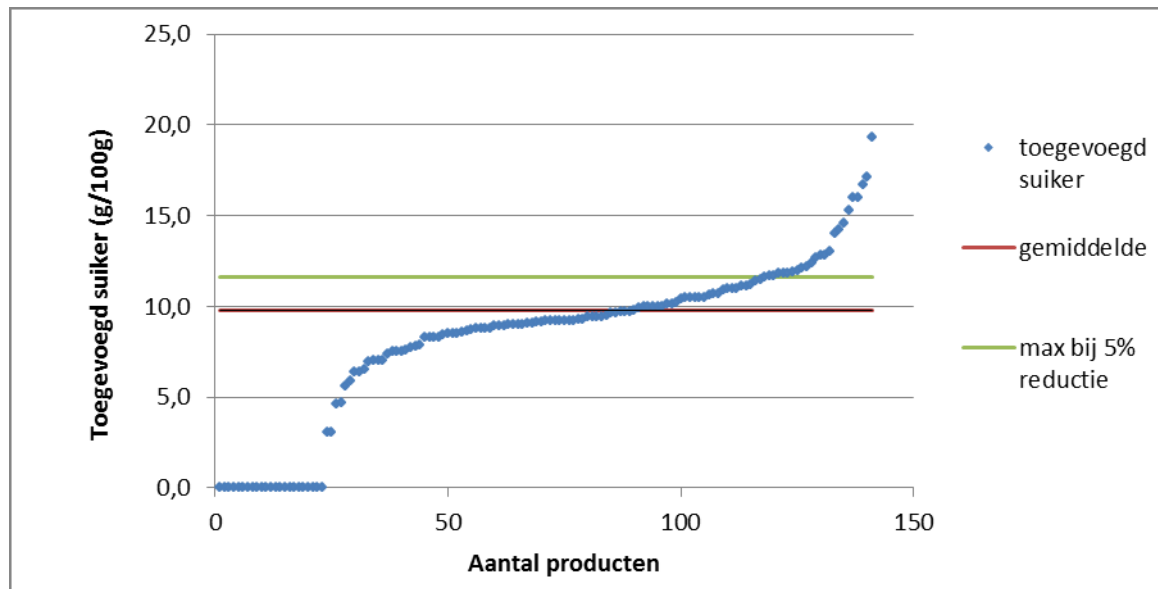
Totaaldocument fruityoghurt / kwark met smaak

Achtergrond

Bij deze productgroep wordt gefocussed op reductie van toegevoegd suiker.

De meting van de hoeveelheid toegevoegd suiker (g per 100 g) is gedaan onder 118 producten in de categorie yoghurt/kwark met smaak.

Huidige situatie

Huidige situatie toegevoegd suiker per 100 g

Gemiddelde: 9,8

Huidig maximum: 19,3

Reductie 5% tov huidige gemiddelde

Nieuw gemiddelde bij reductie 5%: 9,4

Nieuw maximum: 11,6

Voorstel reductie

Voor de categorie yoghurt en kwark zal het maximum suikergehalte worden gesteld op 11,6g toegevoegd suiker pr 100g. Dit betekent dat alle producten met een toegevoegd suikergehalte boven dit criterium binnen drie jaar verlaagd moeten worden naar een maximum van 11,6 g toegevoegd suiker per 100 g product. Van de 118 producten zullen 23 producten (= 15%) in suiker moeten verlagen. Het product dat het hoogste suikergehalte bevat, daalt 40% in toegevoegd suiker.

Binnen deze subcategorie bestaat een groot aantal producten zonder toegevoegd suiker (23 producten). Deze producten zijn niet meegenomen in de berekeningen, maar worden wel genoemd, omdat hiermee zichtbaar wordt dat de consument een keuze heeft voor de variant met nauwelijks suiker.

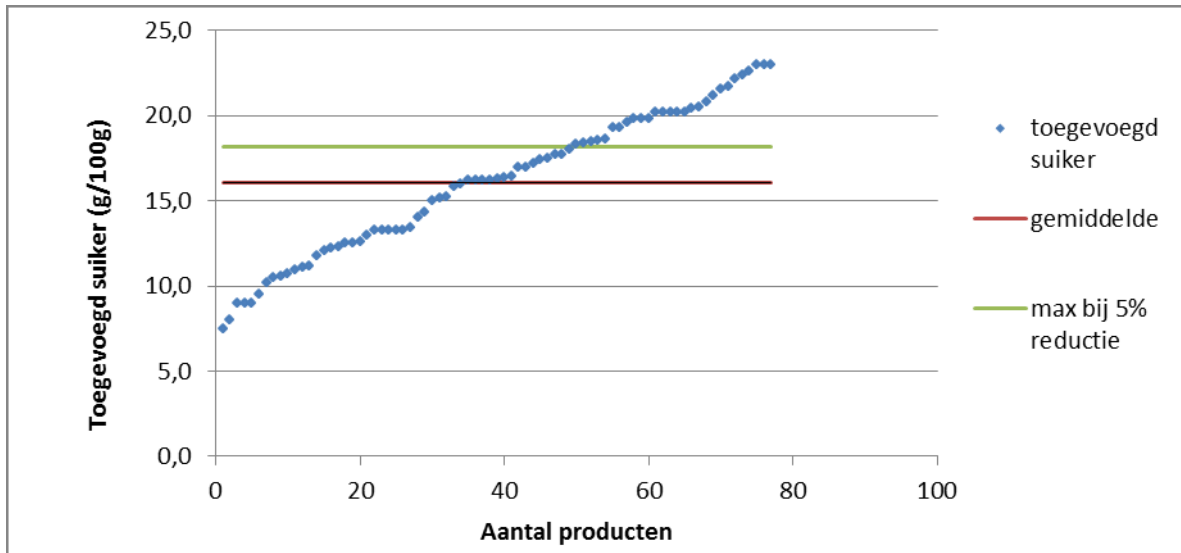
Totaaldocument toetjes/puddingen/mousse

Achtergrond

Bij deze productgroep wordt gefocussed op reductie van toegevoegd suiker.

De meting van de hoeveelheid toegevoegd suiker (g per 100 g) is gedaan onder 81 producten in de categorie toetjes/puddingen/mousse.

Huidige situatie

De reductie van het suikergehalte van deze categorie is nog in behandeling. De producten in deze subcategorie en de samenstelling van deze producten is zo divers (het toegevoegd suikergehalte varieert van 7,5 g tot 23 g per 100 g product) dat deze categorie een verdere uitsplitsing behoeft. Dit gebeurt gedurende de looptijd van de reductie van de suiker in de andere subcategorieën.